

İSG 101
İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİ
ACİL DURUM PLANLARI
ve
TAHLİYE

TANIMLAR

ACİL DURUM:

- Afet, ve
- dikkatsizlik, tedbirsizlik, ihmâl, kasıt vb.

sebeplerle meydana gelen olayların yol açtığı haller (**Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliği**).

TANIMLAR

ACİL DURUM PLANI:

Bir işletme/kurumun her türlü unsurunun

- olası bir tehlikeyi yaşamasını **engellemek** ya da
- engellenemeyen tehlikeleri zarar görmeden veya **en az zararla bertaraf** etmesi

amacıyla yapılan **görev, yetki, sorumluluk, ve müdahaleleri** belirten yazılı plandır.

(Acil durumlarda yapılacak müdahale, koruma, arama-kurtarma ve ilk yardım iş ve işlemlerinin nasıl ve kimler tarafından yapılacağını gösteren ve acil durum öncesinde hazırlanan yazılı plan.)

TANIMLAR

ACİL DURUM EKİBİ:

Deprem, sel, yangın v.b. afetlerde ve kazalarda,

- **olaya ilk müdahaleyi yapan,**
- **söndürme işlerine katılan,**
- **binada bulunanların tahliyesini sağlayan**
- **arama-kurtarma ve**
- **gerektiğinde ilk yardım uygulayan ekip.**

ACİL DURUMLAR

Risk Analizi yapılarak tesis, bina ve bunların bulunduğu çevre ve bölgede etkili olan olası durumlar için Risk Değerlendirmesi Sonuçlarına göre Acil Durum Planları hazırlanır.

- Yangın
- Patlama
- Kimyasal tehlikeler (salınım)
- Biyolojik tehlikeler
- Afet
  - Deprem
  - Su, hava, iklim ve diğer toprak bazlı olaylar
- Terör, savaş, sabotaj

İŞYERLERİNDE ACİL DURUMLARLA İLGİLİ SORUMLULUKLAR

**‘İŞYERLERİNDE ACİL DURUMLAR
HAKKINDA YÖNETMELİK’**

18.06.2013 tarih; Sayı 28681 sayı

İŞYERLERİNDE ACİL DURUMLAR HAKKINDA YÖNETMELİK

AMAÇ: işyerlerinde acil durum planlarının hazırlanması,

- önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele,
- ilk yardım ve benzeri

konularda yapılması gereken çalışmalar ile bu durumların güvenli olarak yönetilmesi ve bu konularda görevlendirilecek çalışanların belirlenmesi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

KAPSAM: 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında yer alan işyerlerini kapsar.

İŞVERENİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

İŞVERENİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ:

- İşyeri/çalışma ortamı, kullanılan maddeler, iş ekipmanı ve çevre şartlarında meydana gelebilecek; çalışan ile çalışma çevresini etkileyecek acil durumları önceden değerlendirilerek , çalışanları ve çalışma çevresini etkilemesi mümkün ve muhtemel acil durumları belirlenmek.
- Acil durumların olumsuz etkilerini "önleyici" ve "sınırlandırıcı" tedbirleri almak.
- Olay Öncesi, Olay Sırası ve Olay Sonrası' müdahalelerin belirlemek.

İSG 402-2017-18-K15;

İŞVERENİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

- Acil durumların olumsuz etkilerinden korunmak üzere **gerekli ölçüm ve değerlendirmeler** yapmak.
- Acil durum planları **hazırlanmak ve tatbikatlar** gerçekleştirmek.
- Acil durum **ekiplerini belirlemek**, ekiplerin ihtiyacı olan **teçhizatı** sağlamak.
- Ekip teçhizatının **bakımını** yapmak
- Acil durum ve ekiplere **gerekli eğitimleri vermek.**

İŞVERENİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

- İlk yardım, acil tıbbi müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında, işyeri dışındaki kuruluşlarla irtibatı sağlayacak gerekli düzenlemeler yapmak.
- Acil durumlarda enerji kaynaklarının ve tehlike yaratabilecek sistemlerin olumsuz durumlar yaratmayacak ve koruyucu sistemleri etkilemeyecek şekilde devre dışı bırakılması ile ilgili gerekli düzenlemeleri yapmak.

İŞVEREN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

- Varsa
  - *alt işveren çalışanları,*
  - *geçici iş ilişkisi kurulan işverenin çalışanları*
  - *müşteri ve ziyaretçi gibi*

işyerinde bulunan diğer kişiler acil durumlar konusunda bilgilendirmek.

- Ramak kala ve kaza durumlarında gözden geçirip **yenilemek.**

Acil durumlarla ilgili özel görevlendirilen çalışanların sorumlulukları, işverenlerin konuya ilişkin yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

ÇALIŞANLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

- İşyerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tesis ve binalarda kendileri ve diğer kişilerin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürecek acil durum ile karşılaştıklarında;
  - *hemen en yakın amirine, acil durumla ilgili görevlendirilen sorumluya veya çalışan temsilcisine **haber vermek**.*
- Acil durum planında belirtilen hususlar dahilinde alınan **önleyici** ve **sınırlandırıcı tedbirlere uymak**.
- Acil durumlar sırasında kendisinin ve çalışma arkadaşlarının hayatını **tehlikeye düşürmeyecek şekilde davranmak**.

PLAN KAPSAMI

- **Acil durum organizasyonu,**
- **Sorumluluk ve yürütme,**
- **Araç, gereç, ekipman, teçhizat,**
- **Acil durumun gerekli olduğu hallerde hareket tarzı.**

KADRO

- **Acil durum müdahale ekipleri**
- **Kriz masası yönetim kadrosu**
- **Pasif kadro**

ORGANİZASYON

Ad, Soyad, Telefon vb. bilgiler ile

- Kriz Masası Yönetim Kadrosu
- Tesis Acil Durum Şefi
- Vardiya/Tatil durumlarında Tesis Acil Durum Şefi
- Bölüm Acil Durum Sorumluları
- Seçilmiş Aktif Kadro (Ekipler) Personeli
- Haberleşme Sorumluları
- Pasif Kadro Personeli
- İşyerine özgü diğer pozisyon ve personel

ACİL DURUM YÖNETİMİ

- Olası acil durum senaryoları
- Tesisin risk derecesi taşıyan bölümler/birimler
- Acil durum destek eğitimleri
- Tesis veya binaya ait binalardaki kaçış ve tahliye yolları
- Acil durum toplanma bölgesi/bölgeleri
- Acil durumlarda haberleşme yönetimi (aranacak önemli telefon ve haberdar edilecek kişiler)
- Acil durum kuruluşları ile koordinasyon

ACİL DURUMDA HAREKET TARZI

- **Acil durumlarda;**

- uyarı verme,
- arama, kurtarma,
- tahliye,
- haberleşme,
- ilk yardım ve
- yangınla mücadele

gibi uygulanması gereken acil durum müdahale yöntemleri belirtilen şekilde yapılmalıdır.

- **Tahliye sonrası;**

- işyeri dâhilinde kalmış olabilecek çalışanların belirlenmesi için sayım

dâhil olmak üzere gerekli kontroller yapılmalıdır.

ACİL DURUM EĞİTİMLERİ

Bina ve tesis çalışanları için (ofis ve endüstriyel tesisi niteliklerine göre);

- Tehlikeli kimyasallar, depolama, kullanma, taşıma ve korunma eğitimi,
- Kimyasal kaza korunma eğitimi,
- Deprem ve depremden korunma eğitimi.

Ekip görevlileri için;

- Yangın, patlama, salınım, deprem başta olmak üzere, diğer doğal afetler acil durum eğitimi,
- Yangın ve yangından e genel acil durum arama ve kurtarma eğitimi,
- Acil ilk yardım eğitimi.

ACİL DURUM EKİPLERİ

Söndürme ekibi

Kurtarma ekibi

Koruma ekibi

İlk yardım ekibi

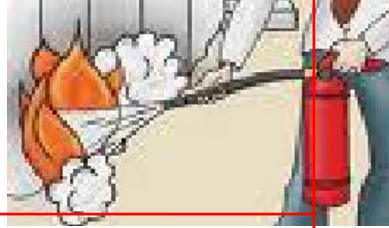
Teknik koruma ekibi

Kimyasal kirlenme ekibi

Haberleşme ekibi

ACİL DURUM EKİPLERİ

SÖNDÜRME	Çıkan yangına derhal müdahale ederek • Büyümesine engel olmak. • Söndürmek.	
KURTARMA	• Önce insan, • sonra canlı, • sonra da malzemeleri öncelik sırasına göre kurtarmak.	
KORUMA	• Kurtarılan şeyleri korumak. • Panik kargaşayı önlemek. • Olay mahalline başkalarının intikaline engel olmak.	
İLK YARDIM	• Yaralanan ve hastalanan insanlara ilk yardımda bulunmak. • Dışarıdan gelen sağlık ekiplerine yardımcı olmak.	

ACİL DURUM EKİPLERİ

TEKNİK KORUMA	• Bölgeye teknik destek sağlamak. • Doğalgaz, LPG gibi özellik içeren yanıcı/patlayıcı malzemeleri kontrol altına almak. • Elektrik tesisatını kontrol altında tutmak.
KİMYASAL KİRLLENME	• Kullanılan kimyasal malzemelerin dökülmesi durumunda bu malzemenin yayılmasını önlemek veya kontrol altına almak. • Kanalizasyona akmasını ve çevreye verebileceği muhtemel zararları kontrol altına almak.
HABERLEŞME EKİBİ	• Dış ve iç haberleşmeyi sağlamak.

KRİTİK BÖLGELER

- **KRİZ MERKEZİ:** Krizin yönetilmesi ve en az zararla krizin atlatılması için yönetimin planlandığı merkezbir merkezden yapılması gerekmektedir.
- **TOPLANMA ALANLARI:** Olası durumda insanların nerede toplanacaklarının belirlenmesi, insanların dağılmaması ve kişilerin sayımı vb. faaliyetlerin hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesi için düzenlemeler yapılmalıdır.
- **İLK YARDIM MERKEZİ:** Olayın akışından dolayı veya sonradan yaralanan insanlara ilk müdahalenin yapılması için oluşturulan ve konuşlandırılan bölgedir.
- **MALZEME NOKTALARI ve ANAHTARLAR:** Acil çıkış kapılar, önemli evrak veya malzemelerin saklı tutulduğu bölümler vb. alanlara giriş ve çıkış için kullanılan anahtarlar gerektiğinde çabuk ve kolay ulaşılabilir bir noktada olmalıdır.
- **TAHLİYE PLANLARI:**

ACİL DURUMDA TAHLİYE YÖNTEMLERİ

TAHLİYE

Tanım: İç ve dış etkiler nedeniyle, **güven vermeyen ortamın** bir bölümünün veya tamamının boşaltılması.

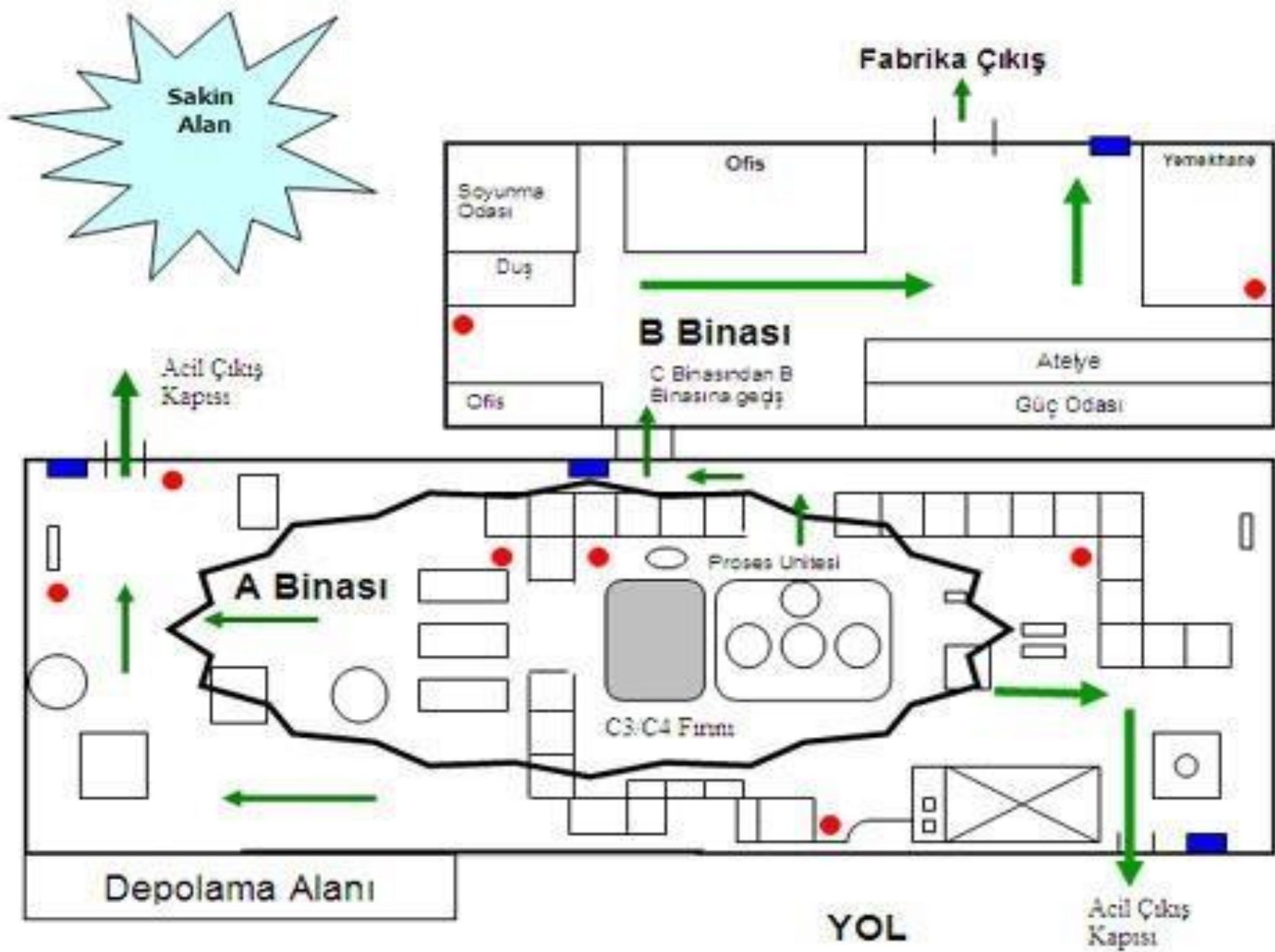
Amaç: Çok hasta/kazazede kurtarmak ve personelin yaralanma riskini mümkün olduğunca en aza indirmek (**operasyon ve iş güvenliği**).

Tanım: Hukuki sorumluluk nedeniyle en üst amir tarafından tahliye kararı verilir.

TAHLİYE PLANLARI

TAHLİYE PLANI: Çabuk ve kolay bir şekilde tahliyesinin sağlanması amacıyla hangi noktalara doğru hareket edip, hangi noktalardan çıkacaklarını belirten plan.

- Acil Durum Ekipmanları, acil bir durumda kaçış planı ve kaçış sonrası toplanma yerleri gösterilir.
- İşletme içinde ihtiyaç duyulan nokta sayısı kadar ve uygun ebatta asılır.

ACİL DURUMDA TAHLİYE

- **Acil durumlarda;**

- uyarı verme,
- arama, kurtarma,
- tahliye,
- haberleşme,
- ilk yardım ve
- yangınla mücadele

gibi uygulanması gereken acil durum müdahale yöntemleri belirtildiği gibi uygulanmalı.

- **Tahliye sonrası;**

- işyeri dâhilinde kalmış olabilecek çalışanların belirlenmesi için sayım

dâhil olmak üzere gerekli kontroller yapılmalı.

ACİL DURUMDA TAHLİYE

- Tahliye Planı, Acil Durum Planında belirtilmeli ve çalışanlara önceden gerekli talimatlar verilmeli.
- Çalışanların bu durumun olumsuz etkilerinden korunması için bulundukları yerden güvenli bir yere gidebilmeleri amacıyla izlenebilecek uygun tahliye düzenlemeli.
- Kazazede ve öncelikli kişilerin (yaşlı, engelli, gebe veya kreş var ise çocuklar) tahliyesi esnasında refakat edilmesi için tedbirler alınmalı.

KONTROLLÜ TAHLİYE

- Kontrollü tahliye emri, ortamın güvenli olmadığı durumlarda teknik birimler tarafından verilir (AFAD, TSK, itfaiye ve kimyager vb).
- Acil tahliyeye göre daha fazla personel görev alır.
- İnsanlar kişisel eşyalarını alabilirler, taşıyabilirler.
- Tüm işlemleri yapabilecek zaman ve ortam genelde vardır.

TAHLİYENİN EVRELERİ

- **Haber alma ve bilgi toplama**
- **Operasyon planlama (personel, ekipman, lojistik hazırlığı)**
- **Tahliye triajı**
- **Kritik olanların tahliyesi (birincil tahliye)**
- **Kritik olmayanların tahliyesi (ikincil tahliye)**
- **Yeniden yapılandırma ve normale dönüş**

TAHLİYEDE PROBLEMLER

- Yürünmeyecek kadar uzak mesafe,
- Yolların karmaşıklığı, yanlış yola sapma olasılığı,
- Tahliye yollarının özellikleri,
  - *Aydınlatma, bariyer, yönlendirme vb.*
- Fiziksel koşullar,
  - *Hasar, yangın, patlama, gaz kaçağı durumları*
- Psikolojik durum,
  - *Korku, panik, kargaşa, provokasyon vb.*

İNSAN KAYNAĞI

- Tahliye sürecinde çok sayıda personele gereksinim vardır.
- Birimlerde tahliye ekipleri oluşturulmalıdır.
- Uygun taşıma teknikleri kullanılmalıdır.
- Diğer kurumlardan protokol ile destek alınabilir.
- Kolaylaştırıcı ekipman kullanılabilir (kişisel koruyu ekipman ile çalışmak çok zordur).
- Tüm triaj ve tahliye personelinin ilkyardım ve taşıma tekniklerini bilmesi gerekir.

YÖNLENDİRİCİ PERSONEL

- Meteorolojik şartlara dikkat eder.
- Yönlendirme tabelalarıyla ilgili çalışmalar yapar (billboard, afiş, tabela vb.).
- Tahliye kararı alınınca daha önceden belirlenmiş görev bölgesine gider.
- Yol gösterir ve yardımcı olur.
- Müdahale görevlilerine yol gösterir.
- Karmaşanın en aza indirilmesine yardımcı olur.

TAHLİYE SIRALAMASI/TİTAJ

- 1) **T0** - Yürüeyebilen hastalar
- 2) **T1** - Yürüyemeyen hastalar
- 3) **T2** - Taşınması için sedye vb. ekipmana ihtiyaç hissedenler,
- 4) **T3** - Yaşama şansı olan hastalar – yaralıları,
- 5) Hayvanlar,
- 6) Kritik ekipmanlar,
- 7) Yiyecek-içecekler...

KAZAZEDE TAŞIMA

ACİL TAŞIMA KURALLARI

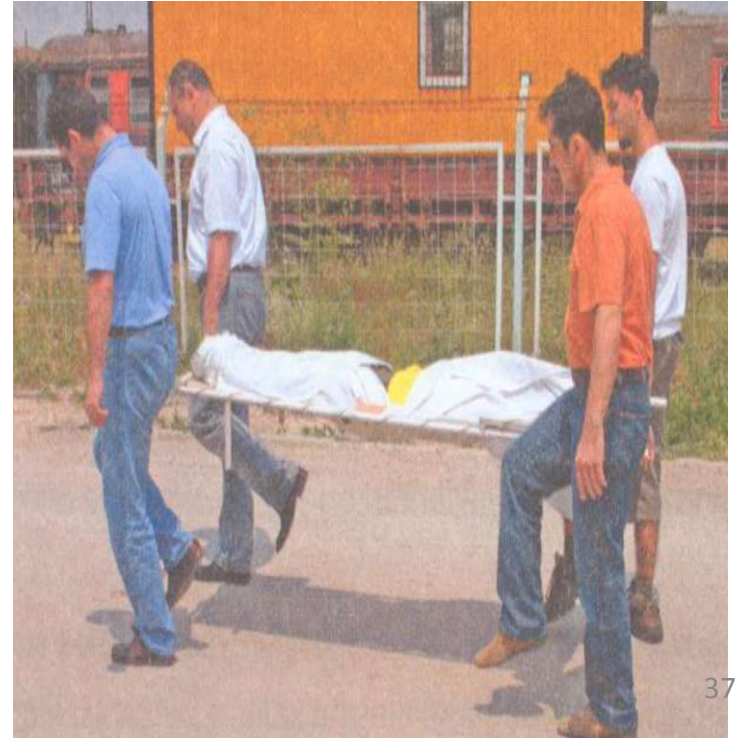
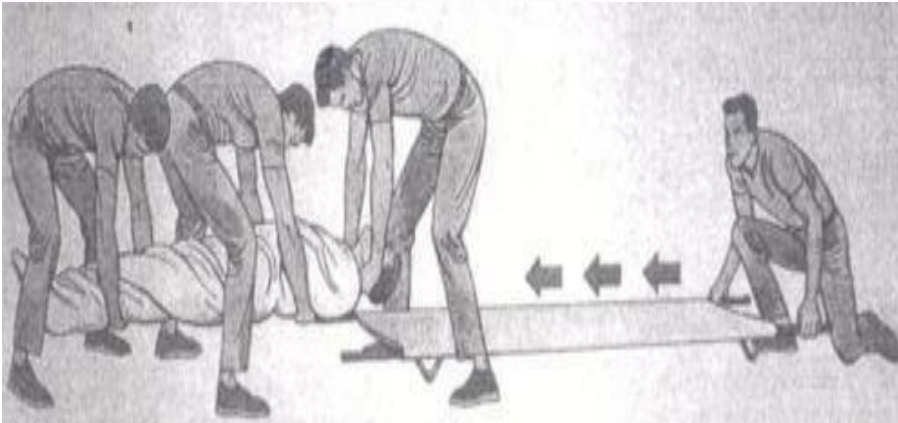
- Ortam güvenli ve ilave risk taşımıyorsa yaralı/hastanın yeri değiştirilmemeli ve dokunulmamalı.
- Olağanüstü tehlike söz konusu ise, taşınması riskli olsa bile taşıma gerçekleştirilmeli.
- Yaralı/hasta taşınmasında ilk yardımcının kendi sağlığı riske sokulmamalı.
- Gereksiz zorlama ve yaralanmalara engel olmak için kurallara uyulmalı.
- Kısa sürede işlem gerçekleştirilmeli.

ACİL TAŞIMA YÖNTEMLERİ

- *Sedye ile Taşıma*
- *Sürüklenme ile Taşıma*
  - Ayak bileklerinden tutarak sürüklenme
  - Koltuk altından tutarak sürüklenme
  - İtfaiyeci yöntemi ile sürüklenme
- *Kısa Mesafede Taşıma*
  - Omuzdan destek vererek taşıma (**yürüyebilen**)
  - Kucakta taşıma
  - Sırtta taşıma
  - Omuzda taşıma
  - Kol ve bacaklarda tutarak taşıma
  - Sandalye ile taşıma
  - El üstünde (altın beşik) taşıma
  - Üç kişi sedye konumunda taşıma

SEDYE İLE TAŞIMA

- Kazazedenin hiç sarsılmadan taşınmasının gerektiği durumlarda kullanılır.

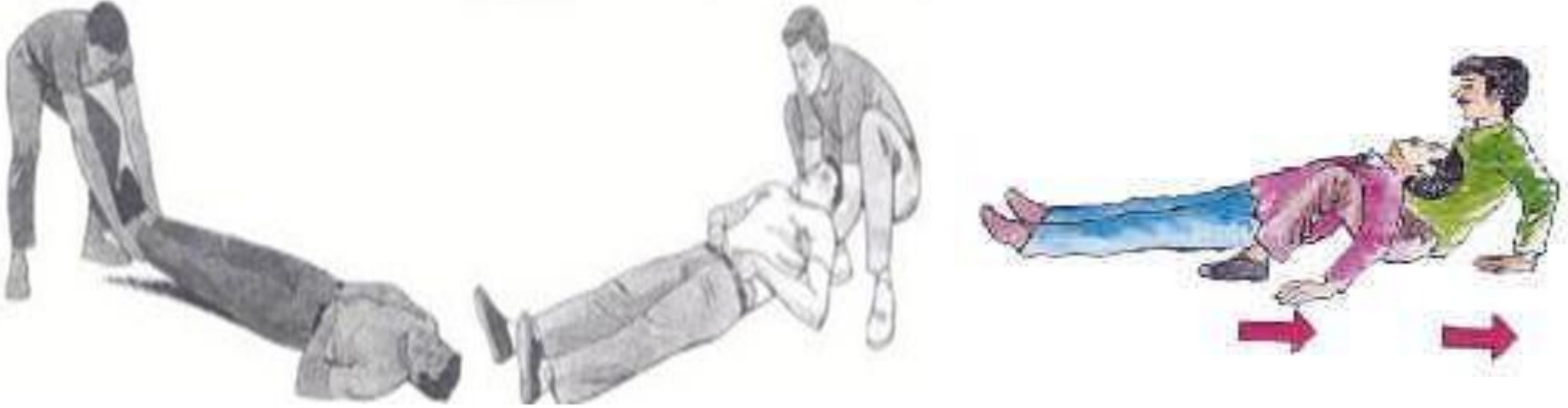

SÜRÜKLEME İLE TAŞIMA

- **Fazla kilolu** kişilerde tercih edilir.
- Taşınacak kişinin **altına battaniye vb.** konularak kolaylaştırılır.
- Taşınacak kişinin **koltuk altından** tutarak sürüklenebilir.
- **TEKNİKLER**
  - Ayak bileklerinden tutarak sürüklenme
  - Koltuk altından tutarak sürüklenme
  - Boyna dolayarak sürüklenme
  - İtfaiyeci yöntemi ile sürüklenme

SÜRÜKLEME İLE TAŞIMA

AYAK BİLEKLERİNDEN ve KOLTUK ALTINDAN TUTARAK

İTFAİYECİ YÖNTEMİ

BOYNA DOLANARAK

KISA MESAFEDE TAŞIMA

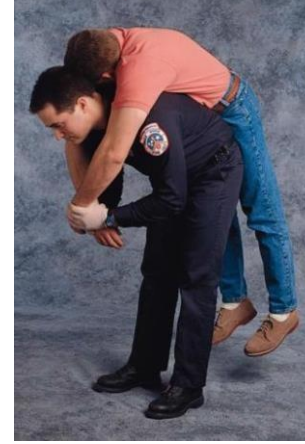
**YÜRÜYEBİLEN
KAZAZEDE TAŞIMA**

**KUCAKTA
TAŞIMA**

**SIRTTA
TAŞIMA**

**OMUZDA
TAŞIMA**

**KOL ve
BACAKLARDAN
TUTARAK TAŞIMA**

**SANDALYE
İLE TAŞIMA**

**EL ÜSTÜNDE
TAŞIMA**

**SEDYE
KONUMUNDA
TAŞIMA**

YANGINDA TAHLİYE

- Her türlü yangında **önce hayat kurtarılmalıdır.**
- Yangın mahallinde kalan kişi **ısı, duman ve muhtemel temas halinde ateşe maruz** kalabilir.
- Baygın hatta darbe nedeniyle vücudunda kırıklar vs. **hareketten yoksun** olabilir.
- **Çıkış yolları** kapalı olabileceği gibi o anki heyecanla çıkış yolunu bulamayabilir.

YANGINDA TAHLİYE

- Yangın mahallinde **duman ve sıcaklık yukarı doğru** yayılır. Bu nedenle yangın mahallinde kalan kazazedeler **yere seviyesinde** taşınmalıdır.
  - Böylece daha az duman ve az ısı olan zemindeki daha **iyi olan görüş ortamından** istifade edebilirler.
- Yangın mahallinde **asansörleri kullanılmamalıdır.**
  - elektriklerin kesilmesiyle asansör çalışmaya bilir.
  - asansörün dikey boşluklarda ısı ve duman hızla yayılacağı için dumandan etkilenerek boğulma tehlikesi vardır.

YANGINDA TAHLİYE

- Elbiselerden tutuşarak **yanmakta olan kişinin** üzerine palto, battaniye, halı vs. örterek hava ile irtibatı kesilerek söndürülür.
  - Örtülen cisimler baş tarafından ayak istikametine doğru gelecek şekilde örtülerek, alevin yüz kısımlarına doğru gelmesi önlenmiş olacaktır.
  - Önce baş ve gövde sonra diğer kısımları söndürünüz.
- **Yanmakta olan kişinin** yerde yuvarlanarak tahliye edilmelidir, çünkü koşmak yangını artırır.
- **Yanmış elbiseleri yanık yerlerinden kesip** çıkartarak bol suya tutarak yaralıya yardımcı olunur

ACİL DURUM TELEFONLARI

112

Acil Yardım

110

İtfaiye

155

Polis

114

Zehir Danışma
Hattı

177

Orman Yangını

156

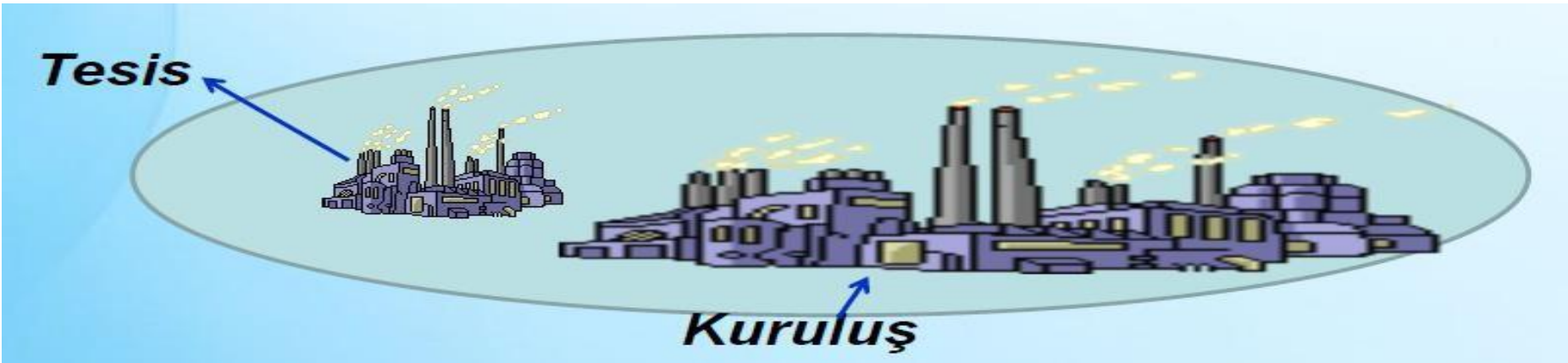
Jandarma

BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALAR ve ACİL DURUM

BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALAR

TESİS; tehlikeli maddelerin üretildiği, kullanıldığı, işlendiği veya depolandığı bir kuruluş içerisindeki teknik birimi ve bu birimin işleyişi için gerekli olan teçhizat, yapılar, boru tesisatı, vb.

KURULUŞ; aynı işletmecinin kontrolü altında bulunan, ortak altyapı ve faaliyetler de dahil olmak üzere, tehlikeli maddelerin bulunduğu, bir veya birden fazla tesisin bulunduğu alan.

PROSES TEHLİKELİ OLAYLARI

SALINIM

Ortama toksik yayılımı
- Su ortamına
- Karasal ortama (toprak, hava)

TEHLİKELİ OLAY

YANGIN

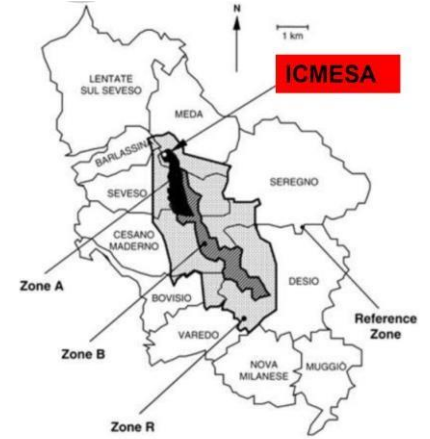
Kontrol edilemeyen ısı veren kimyasal reaksiyon

PATLAMA

Yüksek basınç ve içeriğe göre
anl yangınla sonuçlanan olay

1976 SEVESO, İtalya

- **10.07.1976** Milano'ya 20 km uzaklıkta ICMESSA Chemical Company
- Fabrikada trikloro fenol (TCP) üretimi yapan bir reaktörde patlama.
- İşletme sonrası boşaltılmadan bırakılan kesikli reaktörde devam eden ısı açığa çıkaran reaksiyon ile Run-Away ve TCP yerine dioksan (TCDD) oluşumu.
- En zehirli gazlardan *dioksin'in* yüksek oranda beyaz gaz bulutu olarak çevreye yayılımı.
- Kilometrelerce alanda toksik madde, tesis yakınında kuşlar, hayvanlar ve bitkilerin ölümü.

SEVESO DİREKTİFLERİ

SEVESO I

- 1982: 82/501/EC (24 Haziran 1981)

•

1996:96/82/EC

- YÖNETİM SİSTEMİ ÜZERİNE GÜÇLÜ VURGU
  - 2003: 2003/105/EC-GÜNCELLEME

SEVESO II

- 2012: 2012/18/EU (1 HAZİRAN 2015)

SEVESO III

- Sınıflandırma Değişikliği

YÖNETMELİK

**BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ve
ETKİLERİNİN AZALTILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK**

30 Aralık 2013;

Sayı : 28867 Mükerrer

YÜRÜTME:

**Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı ile
Çevre ve Şehircilik Bakanı**

İS 402/2017-18 KİŞİ DÖNENİ

Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Yön.

4. BÖLÜM:	Acil Durum Planları
MADDE 13	Acil Durum Planları
MADDE 14	Harici Acil Durum Planı
MADDE 15	Acil Durum Planlarının Gözden Geçirilmesi, Tatbik Edilmesi
MADDE 16	Acil Durum Planlarının Uygulanması

Dahili acil durum planı, olası kazaların etkilerini en aza indirmek ve insan, çevre ve mala gelebilecek zararları sınırlamak için gerekli tedbirleri alarak meydana gelebilecek kazaları ve acil durumları organize etmeyi amaçlar.

Harici acil durum planı, kuruluş işletim sürecinde, kontrolsüz gelişmelerden kaynaklanan bir veya birden fazla tehlikeli maddenin sebep olduğu büyük bir emisyon, yangın veya patlamanın yaratacağı **tehlike etki alanının belirlenmesi** ile kuruluş çevresindeki insan, çevre ve mala gelebilecek zararları sınırlamak için gerekli tedbirleri organize etmeyi amaçlar.

ACİL DURUM

UYGULAMA ÖRNEKLERİ

KAZALARDA ADP UYGULAMASI

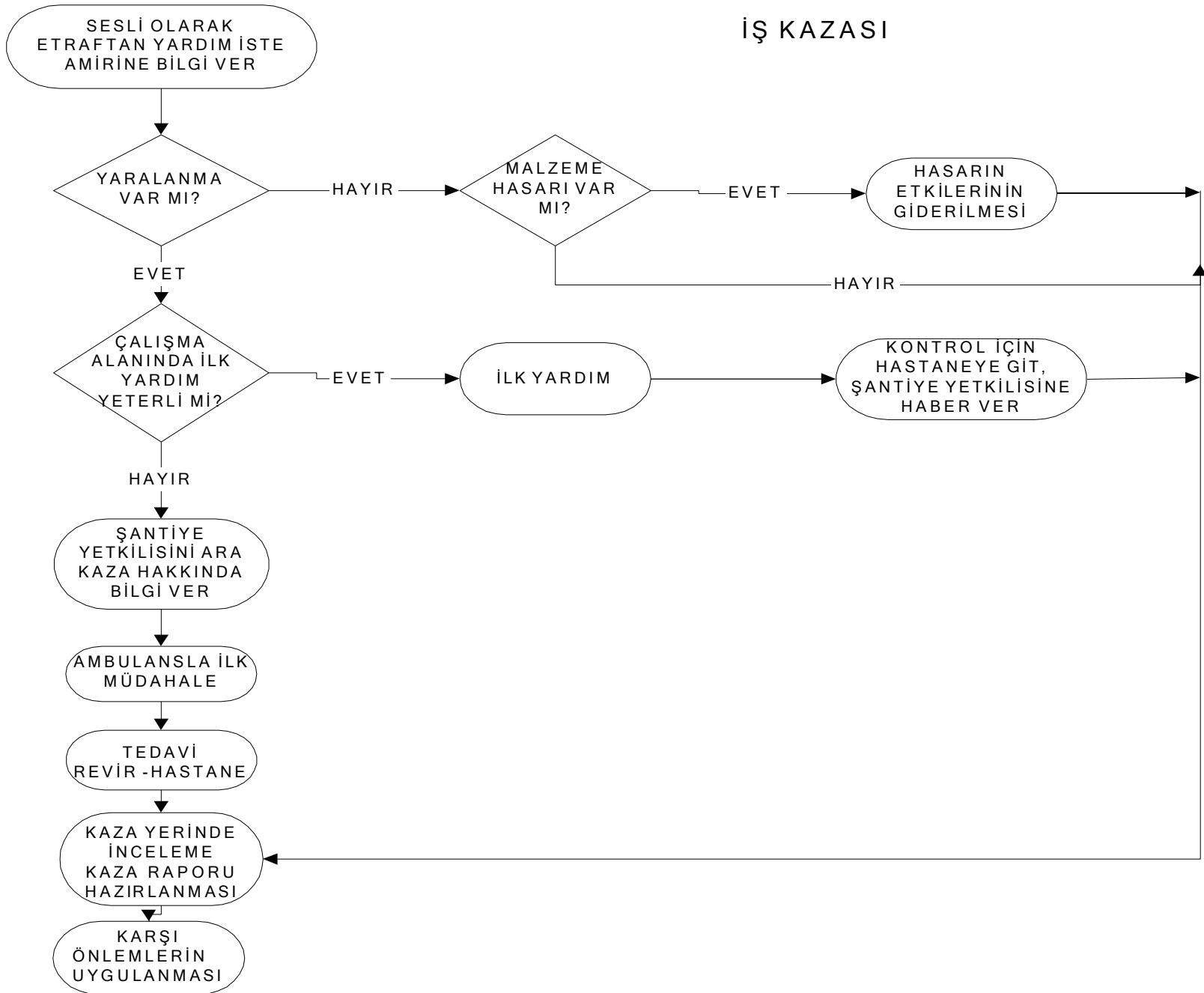
KAZA ANINDA

- Alarm varsa alarm çalıştırılır.
- Alarmin olmadığı durumda sesli uyarılarla çevredekiler harekete geçirilir.
- Yaralı uygun biçimde tutularak sedyeye yatırılır ve kayışlarından sıkıca bağlanır.
- Gerekli olan ilkyardım müdahalesi eğer olanaklar müsaitse yapılır.
- Acil yardım kuruluşuna daha önceden haber verilerek ambulansın acilen gelmesi sağlanır.
- İş güvenliği birimi ve bölüm yetkilileri durumdan haberdar edilir.

KAZA SONRASI

- İş kazası formları tutularak kayıtlar saklanır.
- İş kazasının bir daha meydana gelmemesi için gerekli tedbirler alınır.
- İş kazası en geç iki gün içerisinde işverene veya Sosyal Sigortalar kurumuna bildirilir.

İŞ KAZASI

SIZINTILARDA ADP UYGULAMASI

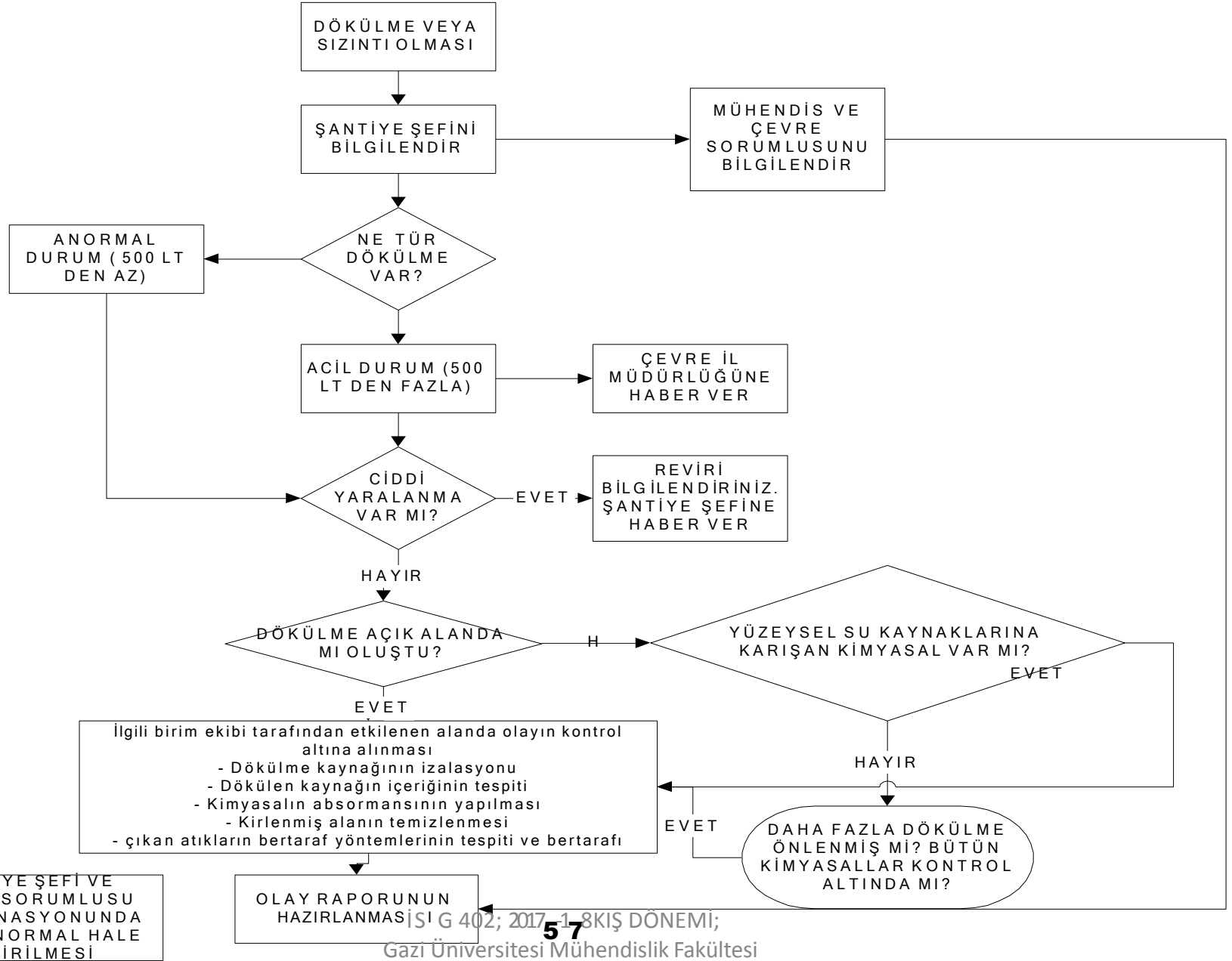
TEDBİRLER

- Bir kaptan sızarak veya dökülerek boşalan ve **insan sağlığına** zarar verebilecek olan zararlı maddelerin **kontrolünün sağlanması**,
- **İnsan sağlığına** ve **çevreye** zarar verecek şekilde doğrudan veya dolaylı biçimde **alıcı ortama verilmesinin önlenmesi**,
- Üretiminin ve taşınmasının **kontrolünün sağlanması**,
- **Çevreyle uyumlu** yönetiminin sağlanması,

İŞLEMLER

- Yapılmakta olan **iş durdurulur**.
- Acil durum **ekiplerine haber verilerek** beklenir.
- **Sızıntının kaynağı** ve sızan maddenin **etkileri** öğrenilir.
- Sızan maddenin durumuna göre hareket edilerek **tehlikeli durum** ortadan kaldırılır.
- **Yangına** veya başka bir kimyasal **reaksiyona girme** durumuna göre önlem alınmalıdır.
- Yetkililer çalışanları telaşlandırmayacak, aksine **sakinleştirmek** için çaba sarf etmelidir.
- Sızıntı bölgesine yetki ve emir verilmedikçe **hiç kimse girmemelidir**.
- **Kaza yerinde bulunanlar**, yetkililerden alacakları talimatlara göre hareket ederler.

ACİL DURUM DÖKÜLME VEYA SIZINTI MÜDAHALE PLANI

YANGIN ACİL EYLEM PLANI

YANGININ ÇEŞİDİNİ BELİRLE

KATI

SIVI

GAZ

ELEKTRİK

UYGUN YANGIN SÖNDÜRME TEÇHİZATINI BELİRLE

YANGIN
HORTUMU

KURU KİMYASAL
TOZ

CO₂ TİPİ

HALOKARBON

İLK MÜDAHALEYİ YAP

SÖNDÜRME CİHAZI
KULLAN

YARALILARI BELİRLE
İLK YARDIM NOKTASINA TAŞI

İLK YARDIM YAP

İTFAYE (110) VE AMBULANSA (112) HABER VER

YERLEŞİM ŞEMALARINA
GÖRE ÇIKIŞ

TOPLANMA GÖLGEŞİNDE
BULUŞMA

TOPLANMA
BÖLGESİNDE SAYIM

YANGININ BİR DAHA ÇIKMAMASI İÇİN ARASTIRMA YAP ÖNLEYİCİ VE DÜZELTİCİ ÖNLEMLER AL

